

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de voorwaarden voor de energiehuisen, de basistaken van de energiehuisen en de vergoedingen voor de basistaken, vermeld in artikel 7.9.1, 7.9.2/1 en 7.9.3/1
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Om de Vlaamse energiedoelstellingen te halen, moet het renovatieritme sterk worden opgetrokken. Collectieve renovaties kunnen burgers of groepen van burgers helpen om sneller, gemakkelijker en goedkoper energie-investeringen te realiseren en kan de latente vraag naar renovatie activeren. Energiehuizen en gemeenten zijn op basis van hun terreinkennis het best geplaatst om in functie van de lokale noden en opportuniteiten de meest impactvolle collectieve acties lokaal en zelfs wijkgericht uit te werken.

Door een versterking van de energiehuizen en hun samenwerkingen met de steden en gemeenten zorgen we tegelijkertijd voor een actieve benadering van de inwoners via collectieve renovatie-initiatieven, en voor toegankelijke woon- en energieloketten voor alle inwoners met vragen over wonen en energie. Via deze versterkte lokale partnerschappen wil de Vlaamse Regering het aantal geholpen burgers en door het energiehuis gefaciliteerde renovaties met minstens 50% verhogen.

Burgers kunnen bij de energiehuizen in heel Vlaanderen terecht voor informatie, advies en begeleiding voor al hun vragen in verband met energie en energetische renovaties, en voor de toekenning van een Mijn VerbouwLening. In lijn met de Europese regelgeving moeten energiehuizen verder evolueren naar volwaardige “one-stop-shops”, die burgers doorheen de hele klantenreis ondersteunen, en waar de matching van de vraag naar renovatie en de uitvoering door aannemers wordt gefaciliteerd. Vanuit het woonbeleid krijgen lokale besturen de opdracht om burgers met vragen over wonen te informeren, te adviseren en te begeleiden, onder meer door in elke gemeente een laagdrempelig woonloket aan te bieden. Om de dienstverlening voor de burger te verbeteren, en een totaalperspectief (woonkwaliteit-energie) bij renovaties te bevorderen, wordt de integratie van de woon- en energieloketten vervolledigd. Zo moet iedere Vlaamse gemeente uiterlijk vanaf 1 januari 2028 gestructureerde basisinformatie aanbieden aan elke inwoner over zowel wonen als energie via een laagdrempelig geïntegreerd woon- en energieloket. De energiehuizen staan in voor

de professionele omkadering van deze loketten en zullen extra capaciteit aanbieden voor advies op maat en meer intensieve begeleiding. Er wordt een duidelijke taakverdeling tussen de verschillende actoren vastgelegd, zodat burgers vlot en kwalitatief worden geïnformeerd en ontzorgd.

Sterke lokale partnerschappen tussen energiehuizen en gemeenten zijn cruciaal om performante woon- en energieloketten aan te bieden en om collectieve renovatie-initiatieven uit te rollen. De Vlaamse Regering wil deze lokale partnerschappen nu inschakelen om de renovatiegraad in Vlaanderen versneld te verhogen. Daarom wordt de structurele jaarlijkse vergoeding voor de energiehuizen verlengd en versterkt, en wordt er een stimulans voor gemeentelijke engagementen in verankerd. Met respect voor de lokale autonomie en met een efficiënte, kwalitatieve en klantgerichte dienstverlening als doel, worden de inspanningen van de Vlaamse gemeenten meer gevaloriseerd en verder gestimuleerd. Via deze versterkte lokale partnerschappen wil de Vlaamse Regering massaal inzetten op collectieve renovatie-initiatieven, met wijktrajecten, groepsaankopen en een versterkte samenwerking met lokale aannemers.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

Het ontwerp van besluit geeft uitvoering aan het **Vlaams Regeerakkoord 2024-2029**, in het bijzonder aan volgende bepalingen:

“Lokale energiehuizen en woonloketten zullen – waar mogelijk – geïntegreerd worden tot laagdrempelige en performante energie- en woonloketten. Die loketten zetten verder in op toegankelijke, eenvoudige, snelle en gecentraliseerde dienstverlening. We stimuleren collectieve renovaties via de Mijn VerbouwBegeleiding.”

“We dragen het principe van lokale autonomie hoog in het vaandel. Vlaanderen gaat uit van maximaal vertrouwen in zijn lokale besturen en biedt een zo groot mogelijke beleidsvrijheid aan de steden en gemeenten.”

“We pakken drempels voor het uitvoeren van wijkrenovaties aan”.

Het ontwerp van besluit geeft uitvoering aan de **Beleidsnota Energie en Klimaat 2024-2029**, in het bijzonder aan volgende bepalingen:

OD 1.3: De renovatiegraad verhogen via sensibilisering en begeleiding

“Om de renovatiegraad op te drijven, is het belangrijk dat we de burger goed informeren en praktische en technische bekommernissen bij de renovatie van een woning wegnemen. Daarom zal ik vanuit mijn bevoegdheden over Wonen en Energie nog sterker inzetten op sensibilisering en begeleiding op maat. Een algemeen aandachtspunt is ook om, zowel digitaal als fysiek, de dienstverlening vanuit Energie en Wonen meer te stroomlijnen. [...] Waar mogelijk wil ik in de toekomst ook het aanbod aan informatie, advies en begeleiding geïntegreerd aanbieden, zodat de burger duidelijk, eenvoudig, efficiënt en doelgericht de nodige informatie of begeleiding krijgt.”

“In de energiehuizen kunnen burgers terecht voor informatie, advies en begeleiding voor al hun vragen in verband met energie en energetische renovaties, en voor de toekenning van een Mijn VerbouwLening. Het klantenbereik en takenpakket van de Vlaamse energiehuizen zijn de laatste jaren
////////////////////////////////////

“We kiezen waar mogelijk voor inhoudelijk geïntegreerde woon- en energieloketten. Zo verzekeren we dat er bij de adviesverlening en de begeleiding aan de burger steeds vanuit een totaalperspectief (woningkwaliteit – energie) gehandeld wordt. Aandacht voor zowel woningkwaliteitsaspecten als energetische aspecten komt de kwaliteit van de uitgevoerde renovatiewerken ten goede. Dit biedt ook een betere dienstverlening aan de burger die met al zijn vragen op één plek terecht kan. De bedoeling is dat het loket in de eigen gemeente een eerste aanspreekpunt is voor de burger die wil verbouwen. Achterliggend, in backoffice, staan andere actoren klaar om de nodige taken op te nemen zodat de begeleiding efficiënt en doelgericht verloopt en de burger doorheen de klantenreis een geïntegreerde dienstverlening ervaart”.

Besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2025 tot wijziging van artikel 2.9 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, waarin een bijkomende opdracht wordt vastgelegd voor iedere Vlaamse gemeente om uiterlijk vanaf 1 januari 2028 gestructureerde basisinformatie aan te bieden aan elke inwoner over zowel wonen als energie, via een laagdrempelig geïntegreerd woon- en energieloket².

Op vrijdag 5 juni 2026 vond het Vlaams Bouwoverlegcomité (VBOC) plaats. De bouwsector stelt daar de uitdrukkelijke vraag om het renovatieritme te verhogen de volgende jaren onder andere door in te zetten op collectieve (wijk)renovaties. Expliciet gaat het over volgend advies: *“Zet in op een collectieve/wijkaanpak waar mogelijk. Ook een collectieve of wijkaanpak biedt verschillende voordelen. Individuele renovaties botsen vaak op praktische, financiële en sociale drempels, terwijl een gecoördineerde aanpak schaalvoordelen creëert, kosten drukt en efficiëntie verhoogt. Door op wijkniveau te werken, kunnen renovaties systematischer worden gepland, bijvoorbeeld via gezamenlijke energie-infrastructuur of gevelrenovaties, en ontstaat er ruimte voor innovatieve, geïntegreerde oplossingen. Bovendien stimuleert dit sociale cohesie en participatie, wat het draagvlak vergroot. Een wijkaanpak maakt het mogelijk om versneld en doelgericht te renoveren, met maximale impact op energieprestaties, woonkwaliteit.”*

² VR 2025 1403 DOC.0136-1 IGS

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Om de Vlaamse energiedoelstellingen te halen, moet het renovatieritme meer dan verdrievoudigen. **Collectieve renovaties** kunnen burgers en groepen van burgers helpen om sneller, gemakkelijker en goedkoper energie-investeringen te realiseren en kan de latente vraag naar renovatie activeren. Energiehuizen en gemeenten zijn op basis van hun terreinkennis het best geplaatst om in functie van de lokale noden en opportuniteiten de meest impactvolle collectieve acties uit te werken. Door een versterking van de energiehuizen en hun samenwerkingen met de gemeenten zorgen we tegelijkertijd voor een actieve benadering van de inwoners via collectieve renovatie-initiatieven, en voor toegankelijke woon-en energieloketten voor alle inwoners met vragen over wonen en energie. Via deze versterkte lokale partnerschappen wil de Vlaamse Regering het aantal geholpen burgers en door het energiehuis gefaciliteerde renovaties met minstens 50% verhogen.

Burgers kunnen in heel Vlaanderen terecht bij hun energiehuis voor informatie, advies en begeleiding in verband met energie en energetische renovaties, en voor de toekenning van een Mijn VerbouwLening. Voor vragen, advies en begeleiding over wonen kunnen burgers dan weer terecht in het woonloket van de gemeente of van het daar actieve IGS. In elke gemeente wordt voor beide thema's een laagdrempelige loketwerking aangeboden. Om de dienstverlening voor de burger te verbeteren, en een totaalperspectief (woonkwaliteit-energie) bij renovaties te bevorderen, stelde de Vlaamse Regering in het Regeerakkoord de **integratie van de woon- en energieloketten** voorop. In 2025 werd in dit kader beslist dat er in iedere Vlaamse gemeente uiterlijk vanaf 1 januari 2028 minstens gestructureerde basisinformatie via een laagdrempelig geïntegreerd woon- en energieloket moet worden aangeboden³. Door dit op het gemeentelijke niveau aan te bieden wordt gegarandeerd dat de dienstverlening vlot toegankelijk is voor elke burger in Vlaanderen.

Het klantenbereik en takenpakket van de Vlaamse energiehuizen zijn de laatste jaren fors toegenomen. Ze zijn geëvolueerd tot een cruciale partner om de energie- en klimaatdoelstellingen van de Vlaamse Regering inzake energieonafhankelijkheid, energiearmoede, (collectieve) renovatie en hernieuwbare energie te realiseren. In lijn met de Europese regelgeving, moeten zij verder evolueren naar volwaardige “one-stop-shops”: éénloketsystemen waar burgers terecht kunnen met al hun vragen en waar ze doorheen hun hele klantenreis ondersteund en ontzorgd worden, en waar de matching van de vraag naar renovatie en de uitvoering door lokale aannemers wordt gefaciliteerd. De Vlaamse Regering heeft daarnaast in het Vlaams Energie- en Klimaatplan een versterkte rol voor de energiehuizen voorzien, in het bijzonder inzake collectieve renovaties.

De energiehuizen krijgen sinds 2019 een vaste jaarlijkse vergoeding (hierna “basisvergoeding”) van de Vlaamse overheid. Deze wordt aangevuld met prestatiegerichte vergoedingen voor het verstrekken van kredieten en het uitvoeren van verschillende renovatiebegeleidingsvormen (hierna “prestatievergoedingen”). Daarnaast worden de energiehuizen ook gefinancierd door gemeenten en (veelal Europese) projectsubsidies (zie beleidsevaluatie in bijlage). Het huidige niveau van de structurele basisvergoedingen van de energiehuizen is voorsnog slechts tot eind 2026 voorzien.

De Vlaamse Regering wil, conform het Regeerakkoord, sterk inzetten op collectieve renovaties en op de verdere integratie van de woon- en energieloketten. Daartoe moet de financiering van de energiehuizen structureel versterkt worden. Dit voorontwerp van besluit omvat beleidsvoorstellen om (1) de financiering van de energiehuizen te verlengen en te versterken, (2) krachtlijnen en afspraken m.b.t. de verdere integratie van de woon- en energieloketten vast te leggen, en (3) de faciliterende rol van de energiehuizen inzake collectieve renovatie te versterken.

³ VR 2025 1403 DOC.0136-1 IGS

Alvorens de voorgestelde beleidsmaatregelen inhoudelijk toe te lichten en in detail te motiveren, worden enkele maatschappelijke uitdagingen en beleidsmatige ambities toegelicht, als achtergrond en als algemene motivatie:

- ⁴ IEA (2026). [Oil Market Report - April 2026 – Analysis - IEA](#)

////////////////////////////////////

Om de acties die zullen worden opgenomen in het Energiearmoedeplan 2030 te realiseren, zijn sterke energiehuizen een cruciale randvoorwaarde.

- Zowel de vernieuwde Energie-efficiëntierichtlijn (artikel 22) als de EPBD (artikel 18) **verplichten lidstaten om “éénloketsystemen” of one-stop-shops op te richten** om o.a. mensen die kampen met energiearmoede, kwetsbare en lage inkomens-huishoudens technisch, administratief en financieel advies voor energie-efficiëntie te verstrekken. In Vlaanderen nemen vooral de energiehuizen sinds 2019 de rol op van laagdrempelige energieloketten en coördinatoren van het lokale renovatiebegeleidingsaanbod. Zij moeten volgens deze regelgeving verder evolueren van een informerende dienst - voornamelijk actief in de eerste stappen van de klantenreis - naar een volwaardige, ondersteunende ‘one-stop-shop’ met een geïntegreerde, op maat aangeboden dienstverlening doorheen de volledige klantenreis. Het FOSTER project⁶ zette hier op in en maakte o.a. werk van goede praktijken en ondersteunende tools. De Europese Commissie kondigde recent in het kader van de energiecrisis aan te zullen toezien op een strikte monitoring op de implementatie van bestaande EU-wetgeving met inbreukprocedures tot gevolg in geval van non-conformiteit⁷.
- Verwarming is de belangrijkste component van de totale energievraag in Vlaanderen en wordt vandaag nog grotendeels met fossiele brandstoffen opgewekt. Daarnaast zal in de toekomst ook koeling aan belang winnen. De Vlaamse Regering trekt volop de kaart van elektrificatie. Doordat de **warmtepomp** een mature en ruim inzetbare technologie is, kan deze op korte termijn bijdragen tot een significante daling van de CO₂-uitstoot in Vlaanderen. Steeds meer burgers tonen interesse in een warmtepomp en hebben naast financiële stimuli ook nood aan technisch advies en ontzorging.
- Zoals ook wordt aanbevolen door de Minaraad vergen de bovenvermelde beleidslijnen en ambities dat verder wordt ingezet op **doelgroepsspecifieke communicatiestrategieën**⁸ en een gelijkwaardige beleidskans voor collectieve renovatie naast individuele trajecten. Een versterkt partnerschap tussen de Vlaamse overheid en de lokale actoren inzake communicatie-initiatieven en collectieve renovatie is op dit vlak aangewezen, in het bijzonder om moeilijk bereikbare doelgroepen te bereiken.
- Daarnaast willen we de energiehuizen stimuleren om versterkt in te zetten op sterke **samenwerking met de lokale bouwsector**. Een aantal energiehuizen experimenteert reeds succesvol met aannemerscollectieven: de renovatiecoach of loketmedewerker verwijst de klant naar een pool van lokale aannemers waardoor het vertrouwen van klanten stijgt en de renovatieprojecten kwaliteitsvoller worden uitgevoerd. De aannemers hebben baat bij dergelijke samenwerking gezien deze hun goed voorbereide offertevragen bezorgt van klanten met een concreet renovatie- en financieringsplan. De ervaring van energiehuizen met groepsaankopen toont dat dit drempelverlagend en stimulerend kan werken (nu-of-nooit-effect) en kan zorgen voor prijskortingen door het schaafeffect.
- Zoals in het volgende onderdeel specifiek geduid, onderzocht de **beleidsevaluatie** (in bijlage) onder andere de doelmatigheid en doeltreffendheid van de energiehuizen als beleidsinstrument tegenover de vooropgestelde beleidsdoelstellingen op basis van de maatschappelijke noden. Hier komt uit voort dat de energiehuizen in het algemeen beleidsmatig vereist zijn en efficiënt presteren met een hoge klantentevredenheid, maar dat een stijging in zowel bereik als intensiteit van de dienstverlening vereist is om de Vlaamse renovatiedoelstellingen te bereiken.

⁶ Het LIFE FOSSTER-project liep van 1 december 2022 tot 30 november 2025. Het doel was de bestaande begeleidings- en ondersteuningsdiensten van de Energiehuizen te inventariseren, samen te brengen en aan te vullen met goede praktijken uit andere gerelateerde projecten. Op die manier kwamen we tot een onestopshopmodel voor verschillende soorten huiseigenaars. <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/europees-beleid-en-financiering/fosster-project>

⁷ Europese Commissie (2026). Communication *"Affordable and secure energy through accelerated action"*.

⁸ Minaraad (2026). [Kernvragen Vlaams Gebouwenrenovatieplan 2050 – Minaraad](#)

B. INHOUDELIJKE BESPREKING VOORSTEL

Er wordt voorgesteld om (1) de subsidiëring van de energiehuizen te verlengen en te versterken, (2) deze af te stemmen op de verdere integratie van de woon- en energieloketten en (3) ambitieus in te zetten op collectieve renovaties. Dit wordt eerst in deze volgorde toegelicht, waarna de impact van de toepassing van voorgaande uitgangspunten t.o.v. de huidige basisvergoeding aan de hand van enkele simulaties en voorbeelden wordt toegelicht (4).

1. Verlenging en versterking basisvergoeding energiehuzen

1.1. Huidige situatie

De 22 energiehuizen krijgen van de Vlaamse overheid een vaste jaarlijkse vergoeding voor de uitvoering van een reeks opgelegde basistaken (hierna **“basisvergoeding”**). Deze basistaken omvatten o.a. het verstrekken van informatie en advies aan burgers, o.a. via een energieloket, het coördineren en ondersteunen van renovatiebegeleiding en kredietverstrekking. Deze basisvergoedingen worden toegekend voor personeelskosten en werkingsmiddelen en worden a.d.h.v. een jaarlijkse functionele en financiële rapportering verantwoord. De vergoeding wordt berekend op basis van het aantal huishoudens en het aantal gemeenten in het werkingsgebied⁹. Sinds 2023 geldt volgende berekeningswijze¹⁰:

- 30.000 euro per begonnen schijf van 25.000 private huishoudens;
- 60.000 euro voor energiehuizen met een werkingsgebied van één tot vijf gemeenten, vermeerderd met 9.000 euro per bijkomende stad of gemeente die deel uitmaakt van het werkingsgebied;
- Bijkomende vergoeding tot maximaal +25% i.f.v. specifieke voorwaarden m.b.t. de integratie van de woon- en energieloketten¹¹.

Het totaalbedrag varieert jaarlijks licht i.f.v. het aantal huishoudens, verschuivingen in werkingsgebieden, de eventuele oprichting van nieuwe energiehuizen en de mate waarin de integratiebonus verdiend werd. De vergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de gezondheidsindex. Voor 2026 bedraagt de berekende maximale basisvergoeding in totaal € 9.418.880, ofwel gemiddeld 428.131 euro per energiehuis. Het huidige niveau van de structurele basisvergoedingen van de energiehuizen is vooralsnog slechts tot eind 2026 voorzien in het Energiebesluit. Daarnaast worden de energiehuizen ook gefinancierd met prestatievergoedingen van de Vlaamse overheid voor het verstrekken van de Mijn VerbouwLening en het uitvoeren van Mijn VerbouwBegeleiding, financiering van lokale overheden, en projectsubsidies (provinciaal, Europees, enz.).

Huidig financieel kader basisvergoeding (bedrag 2026 in keur, inclusief indexering) ¹²	
Bedrag op basis van bepaling “30.000 euro per begonnen schijf van 25.000 private huishoudens”;	4.200
Bedrag op basis van bepaling “60.000 euro voor energiehuizen met een werkingsgebied van één tot vijf gemeenten, vermeerderd met 9.000 euro per bijkomende stad of gemeente die deel uitmaakt van het werkingsgebied”.	3.335

⁹ het Energiebesluit van 19 november 2010, [artikel 7.9.3.](#)

¹⁰ VR 2023 1606 DOC.0741/2BIS – Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010.

¹¹ Deze voorwaarden hadden betrekking op 8 graadmeters van geïntegreerde werking. Voor meer informatie wordt verwezen naar de beleidsevaluatie in bijlage.

¹² De basisbedragen worden op basis van artikel 7.9.3/1 jaarlijks geïndexeerd aan de hand van het cijfer van de gezondheidsindex van de maand december van het jaar voor de aanpassing, met als basisindexcijfer het cijfer van de gezondheidsindex van december 2022.

aanbieden van “one-stop-shops”, energiearmoede, warmtepompen enz. (cf. supra). Zoals vermeld wordt geraamd dat de huidige aantallen klantencontacten via de fysieke en digitale loketten en huisbezoeken in 2025 tot 12.276 renovaties geleid hebben. Om de beoogde 100.000 renovaties per jaar¹³ te bereiken zijn, gegeven dat 1 op 2 renoveerders ondersteuning nodig heeft, 50.000 begeleide renovaties nodig. Dit betekent dat er minimaal een **verviervoudiging van de outcome nodig** is. Optimalisaties van de processen en samenwerkingen kunnen de conversiegraad nog verhogen en dan zou de outcome-stijging bereikt kunnen worden met een minder dan evenredige stijging van de input. Daar tegenover staat dat een aantal van de nu nog niet bereikte doelgroepen extra inspanningen vraagt om ook hen succesvol te begeleiden naar renovatie. Een collectieve aanpak kan hiervoor een oplossing zijn. De beleidsevaluatie toont dat er door heel wat energiehuizen al geëxperimenteerd is met een collectieve aanpak (veelal met projectfinanciering), maar dat dit nog geen algemene praktijk is.

- Vanuit het standpunt van het energiehuis houden de **prestatievergoedingen heel wat onzekerheid in**, aangezien personeel moet worden aangeworven zonder garantie op de nodige inkomsten om dit personeel te financieren. Bovendien hebben ook de maatschappelijke en economische context een belangrijke impact op het succes van de instrumenten Mijn VerbouwLening en Mijn VerbouwBegeleiding. Eind 2025 werd een verhoging van de prestatievergoeding voor de Mijn VerbouwBegeleiding goedgekeurd. Maar dit verhelpt de problematiek van onzekere financiering slechts gedeeltelijk, aangezien energiehuizen nog steeds het risico lopen dat het werk dat ze in een begeleidingstraject steken niet vergoed wordt indien de burger uiteindelijk niet overgaat tot een renovatie. Bovendien stijgt de coördinatiekost van dit instrument naarmate de Mijn VerbouwBegeleiding stelselmatig wordt uitgebreid (voorbereidende energetische werken, verhuurders, ...). Uit de beleidsevaluatie blijkt dat momenteel **minder dan de helft van de personeelsinzet gefinancierd wordt via de basisvergoeding** wat leidt tot een sterke afhankelijkheid van prestatievergoedingen en tijdelijke of externe financiering (81 VTE versus 121 VTE). Het is daarom cruciaal dat de structurele financiering voor de algemene basiswerking mee groeit met de stelselmatige uitbreiding van het prestatie gefinancierde begeleidingsaanbod en de bovenvermelde uitdagingen en ambities van de Vlaamse Regering.
- In de beleidsevaluatie wordt bij het beleids criterium 'spaarzaamheid' geanalyseerd of de energiehuizen met het huidige financieringsmodel voldoende gekwalificeerd personeel kunnen vinden. De conclusie is dat de gemiddelde loonkost die de energiehuizen rapporteren redelijk laag is, rekening houdend met het feit dat ook profielen op universitair niveau nodig zijn voor de functies coördinator/beleidsadviseur, zowel als dat er technische expertise nodig is voor de functie renovatiebegeleider. Daarnaast is het belangrijk dat het aandeel structurele financiering voldoende groot is zodat er een **stabiel personeelsbestand met langetermijncontracten** kan geboden worden. Uit ervaring met het energieconsulentenproject renovatiecoaches, dat de Vlaamse overheid gedurende 3 jaar subsidieerde, bleek dat het zeer moeilijk was om personeel met de juiste kwalificaties te vinden voor een tijdelijk contract. Meer dan de helft van de energiehuizen die aan dit project deelnamen moesten de startdatum van het project uitstellen omdat ze geen geschikt personeel vonden. Het is dus niet enkel kwestie van voldoende middelen, maar ook de stabiliteit van de middelen. Een verhoging van de basisfinanciering is beheersmatig nodig om een stabiele basis te kunnen bieden voor de toenemende taken die louter op basis van prestatie worden vergoed (met name de beoogde opschaling van de Mijn VerbouwBegeleiding).
- Het subsidiekader moet afgestemd worden op de **integratie van de woon- en energieloketten** richting 1/1/2028 en moet de garantie inhouden dat kosten die worden gemaakt voor de verschillende taken niet dubbel gesubsidieerd kunnen worden (cf. infra). Dit impliceert dat er een heldere taakverdeling wordt uitgewerkt en dat de financieringsstromen hier transparant op worden afgestemd.
- Uit de beleidsevaluatie komt verder de aanbeveling om in lijn met de Europese verplichtingen de werking van de energiehuizen verder uit te breiden met blijvende aandacht voor kwetsbare

¹³ Doelstelling van de Vlaamse Langetermijnrenovatiestrategie 2020. Dit blijft ook in het nieuwe beleidskader van de GBRP relevant: ook voor woningen die warmtepompklaar zijn, is vaak nog begeleiding nodig voor de omschakeling naar niet-fossiele verwarmingssystemen en voor eventuele verdere energiebesparende maatregelen gericht op een hoger rendement van dit verwarmingssysteem.

- Om de effectiviteit van het subsidiekader te verhogen, is een **gerichte opschaling van zowel bereik als intensiteit van begeleiding noodzakelijk**. Dit vergt bijkomende structurele middelen, verdere processtandaardisatie en investeringen in capaciteit. Tegelijk is het aangewezen –ondanks een hoge klanttevredenheid - om outcome indicatoren en conversie beter te monitoren, binnen de grenzen van wat methodologisch haalbaar is, zodat de impact van energiehuizen op lange termijn beter kan worden opgevolgd en bijgestuurd.

1.3. Voorstel

- ////////////////////////////////////

onevenwicht bij te sturen. Er wordt voorgesteld om het deel van de vergoeding dat per huishouden wordt bepaald vanaf 2027 te verhogen (cf. infra) en het deel dat per gemeente wordt voorzien te verlagen naar “40.000 euro voor energiehuizen met een werkingsgebied van één tot vijf gemeenten, vermeerderd met 8.000 euro per bijkomende stad of gemeente die deel uitmaakt van het werkingsgebied” (momenteel “60.000 euro voor energiehuizen met een werkingsgebied van één tot vijf gemeenten, vermeerderd met 9.000 euro per bijkomende stad of gemeente die deel uitmaakt van het werkingsgebied”). Het voorstel verkleint de verschillen, maar houdt nog steeds een aanzienlijke bevoordeling in van de kleinere gemeenten, aangezien in elke gemeente in Vlaanderen een kwaliteitsvolle dienstverlening moet worden gegarandeerd. De concrete impact per energiehuis wordt verder toegelicht.

- Momenteel wordt het deel van de vergoeding dat wordt uitbetaald op basis van het aantal huishoudens uitbetaald “*per begonnen schijf van 25.000 huishoudens*”. Hierdoor heeft het grote budgettaire gevolgen voor een energiehuis indien zo een “begonnen schijf” net wel, of net niet behaald wordt. Wijzigingen in de werkingsgebieden kunnen hierdoor ook een plotse en significante impact hebben op de begroting van een energiehuis. **Voorgesteld wordt dit vanaf 2027 te wijzigen naar een vast bedrag per huishouden**, zodat de vergoeding exact aansluit bij de omvang van de doelgroep van het energiehuis (cf. infra). Daarbij wordt ook voorgesteld om de berekening voortaan gedurende de hele periode van de zesjarige meerjarenplanning (2026-2031) **te baseren op het aantal huishoudens op de eerste dag van deze periode** (1 januari 2026) en dit tot het einde aan te houden (31 december 2031). Deze vergoedingen worden krachtens het energiebesluit reeds geïndexeerd en een bijkomende groei op basis van het aantal huishoudens leidt tot een te grote druk op de budgettaire enveloppe. Daarom wordt voorgesteld de parameter aantal huishoudens te “bevriezen” tot en met 2031.
- Er wordt voorgesteld om de vergoeding die op basis van het aantal huishoudens wordt toegekend vast te leggen op **3 euro per huishouden in het werkingsgebied**.
- **Voorgesteld wordt om hier bovenop 1 euro per huishouden in Vlaanderen te voorzien ter financiering van een “cofinancieringsbonus”**. Deze bonusvergoeding wordt ingeschakeld als hefboom om de gemeenten te stimuleren om sterke lokale partnerschappen met het energiehuis uit te bouwen of te bestendigen. De bonusvergoeding wordt enkel aan het energiehuis toegekend a rato van de huishoudens van die gemeenten die zich engageren om een sterk partnerschap met het energiehuis uit te bouwen en een substantiële bijdrage te leveren (in personeel of in middelen) tot de werking van het energiehuis. In ruil krijgt de gemeente een aanbod aan extra collectieve renovatiedienstverlening van het energiehuis. Deze werkwijze wordt gehanteerd om de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering inzake de integratie van de woon- en energieloketten én inzake het faciliteren van collectieve renovaties gecombineerd te versterken. **De modaliteiten m.b.t. de berekening, toekenning, besteding en opvolging van deze cofinancieringsbonus worden verder toegelicht in de volgende hoofdstukken.**
- Samengevat ziet het voorstel van financieel kader er als volgt uit:

Voorstel financieel kader basisvergoeding vanaf 2027 (KEUR)	
Bedrag op basis van bepaling "3 euro per huishouden in het werkingsgebied"	11.399
Bedrag op basis van bepaling "40.000 euro voor energiehuizen met een werkingsgebied van één tot vijf gemeenten, vermeerderd met 8.000 euro per bijkomende stad of gemeente die deel uitmaakt van het werkingsgebied"	2.480
Bedrag uitgekeerd als cofinancieringsbonus van 1 euro per huishouden in Vlaanderen	2.973
Totaal berekend maximum basisbedrag	14.372
Toename t.o.v. huidige financiering	+ 4953

De voorgestelde wijzigingen impliceren dus een toename van de basisvergoeding van de energiehuizen met 4.953 kEUR (vanaf 2027 t.o.v. het bedrag in 2026), vanuit de hiervoor voorziene budgetten. De meerjarige budgettaire impact van dit voorstel voor de Vlaamse overheid wordt onder hoofdstuk 3.A. toegelicht. Aangezien deze verhoging moet dienen om de capaciteit op te krikken en

sterke lokale partnerschappen te bevorderen, met het oog op performante woon- en energieloketten en een versterkte inzet op collectieve renovatie, wordt de concrete impact en motivering van deze verhoging in de volgende hoofdstukken toegelicht.

De aanpassingen aan artikel 7.9.3/1 van het Energiebesluit omtrent de basisvergoeding gebeuren op basis van artikel 3 van dit besluit (zie toelichting bij de artikelen).

1.4. Impact per energiehuis

De voorgestelde versterkingen en wijzigingen in de berekeningsmethode zullen leiden tot de volgende impact per energiehuis:

Energiehuis	Huidig systeem vergoeding 2026 (incl. index) (kEUR)	Voorgesteld e totaalvergoeding 2027 (incl. bonus) (kEUR)	Factor verhoging voorstel versus huidig systeem	Huidig budget per huishouden vandaag – (euro)	Toekomstig budget per huishouden (euro)
3WPLUS ENERGIE	717	1.066	1,5	3,4	5,1
AGB EBF ANTWERPEN	481	1.039	2,2	1,9	4,2
BEHEER ENERGIE AALST	160	202	1,3	4,0	5,0
REGENT	321	553	1,7	2,5	4,3
DVV WESTHOEK	385	509	1,3	4,1	5,5
STAD LEUVEN	200	250	1,2	3,8	4,8
DUWOLIM	1.118	1.858	1,7	2,9	4,8
AGB OOSTENDE	160	188	1,2	4,3	5,1
W13	417	666	1,6	3,0	4,7
AGB ENERGIEPUNT MECHELEN	160	194	1,2	4,2	5,0
IGEAN DIENSTVERLENING	705	1.085	1,5	3,2	5,0
IGEMO MECHELEN	289	418	1,4	3,3	4,8
IGO	713	1.029	1,4	3,7	5,3
IOK	617	913	1,5	3,4	5,0
SOLVA	541	776	1,4	3,5	5,0
KORDIA	212	271	1,3	3,8	4,9
VENECO	505	797	1,6	3,1	4,8
WOONDIENST REGIO IZEGEM	160	160	1,0	5,3	5,3
INTERWAAS	345	572	1,7	2,7	4,4
WVI	774	1.232	1,6	3,0	4,8
STAD HALLE	160	209	1,3	3,8	4,9
DDS	277	386	1,4	3,4	4,8
TOTAAL/GEMIDDELD	9.419	14.372	1,5	3,2	4,8

Dit geaggregeerde overzicht per energiehuis toont aan dat de impact van de voorgestelde verhoging verschilt van energiehuis tot energiehuis. Dit wordt verklaard doordat een groter gewicht wordt toegekend aan het aantal huishoudens in de berekeningswijze. Zoals toegelicht worden in de huidige berekeningswijze energiehuisen met veel kleine gemeenten in het werkingsgebied in het huidig kader heel sterk bevoordeeld. Hierdoor varieert het ter beschikking gestelde bedrag per huishouden van 1,93 euro tot 5,34 euro per huishouden. Aangezien de dienstverlening van de energiehuisen in de eerste plaats op de huishoudens gericht is en het merendeel van de kwantitatieve doelstellingen die aan de energiehuisen worden opgelegd in functie daarvan worden bepaald, wordt dit onevenwicht bijgesteld. Zoals de rechterkolom in bovenstaand overzicht aantoont, verkleint het voorstel de verschillen. Het gewijzigde systeem houdt echter nog steeds een hogere betoelaging per inwoner voor

de kleinere gemeenten in. Op die manier kan er in elke gemeente in Vlaanderen een kwaliteitsvolle dienstverlening worden gegarandeerd.

2. Versterking en integratie van de woon- en energieloketten

2.1. Historiek en stand van zaken

Zoals eerder toegelicht, ontvangen de **energiehuizen** sinds 2019 een jaarlijkse basisvergoeding, waarmee ze onder andere in elke gemeente een “laagdrempelig energieloket” aanbieden. Reeds lang voor deze taak aan de energiehuizen werd opgelegd, werd er al in de meeste gemeenten een vorm van loketwerking aangeboden. De energiehuizen hebben zich dan ook veelal op deze taak georganiseerd door samenwerkingen aan te gaan met de gemeenten. Dit is organisch gegroeid, en heeft tot een grote verscheidenheid in Vlaanderen geleid, waarbij vooral de mate van gemeentelijke cofinanciering een bepalende factor is. Er zijn m.a.w. niet enkel grote verschillen tussen de energiehuizen onderling, maar ook tussen de gemeenten binnen de werkingsgebieden. In sommige gemeenten wordt de werking van het energieloket in de vorm van zitdagen volledig door het energiehuis uitgevoerd, in andere gemeenten wordt het energieloket haast volledig door de gemeentelijke diensten (en/of IGS Lokaal Woonbeleid) uitgevoerd en kan het energiehuis zich beperken tot de meer technische taken in de tweede lijn. Hoe meer de gemeenten bijdragen tot deze werking, hoe meer het energiehuis haar capaciteiten kan inzetten op de uitvoering van haar andere basistaken.

Naast de energiehuizen ontvangen ook **intergemeentelijke samenwerkingsverbanden** **Lokaal Woonbeleid** (hierna IGS) **subsidies** van de Vlaamse overheid. Deze subsidies vergoeden de uitvoering van zgn. “basisinitiatieven”, en worden verhoogd voor ‘eigen initiatieven’. Zowel de basis- als de eigen initiatieven moeten inhoudelijk passen binnen (één van) de drie Vlaamse beleidsprioriteiten voor Wonen, waaronder de prioriteit *‘de gemeente informeert, adviseert en begeleidt inwoners met vragen over wonen’*. Anno 2026 werd een budget van 8,8 mio euro toegekend voor in totaal 70 IGS-projecten¹⁴. Gemiddeld genomen komt dit neer op 125.000 euro per IGS-project, waarvan ca. 42.000 (1/3^e) naar beleidsprioriteit 3 gaat. Het subsidiebedrag voor de basisinitiatieven wordt berekend op basis van het aantal private huishoudens en het aandeel huurwoningen binnen het werkingsgebied. Het extra subsidiebedrag voor eigen initiatieven is forfaitair bepaald en is afhankelijk van het aantal deelnemende gemeenten binnen het werkingsgebied. Bijgevolg is er – behoudens de opdeling tussen basisinitiatieven en eigen initiatieven - geen differentiatie in de financiering o.b.v. het aantal, de aard of de inhoud van de taken die een IGS uitvoert.

Nadat de vorige Vlaamse Regering de **integratie van de woon- en energieloketten** vooropstelde, werd binnen het beleidsveld energie in 2022 een eerste belangrijke stap in dit traject gezet: een deel van de vergoedingen aan de energiehuizen werd vanaf 2022 gekoppeld aan de evolutie richting geïntegreerde woon- en energieloketten. Het aankondigen van deze beleidsrichting en het stimuleren van inspanningen en resultaten via deze **“integratiebonus”**, heeft ertoe bijgedragen dat de woon- en energieloketten vandaag reeds in een groot deel van de Vlaamse gemeenten geïntegreerd kunnen worden beschouwd (cf. infra). De mate van ‘integratie’ omvat verschillende aspecten en dimensies en laat zich dus niet in een zwart-wit beeld vatten. Het doel werd daarom geconcretiseerd aan de hand van 8 graadmeters: fysieke loketwerking, digitale loketwerking, communicatiekanalen, gegevensuitwisseling, procesflow, kennis en financiering. Om een beeld te schetsen van de huidige situatie in elke gemeente en de mate van integratie werden de energiehuizen (in maart-april 2025), de lokale besturen en IGS-projecten (in september-oktober 2025) bevraagd a.d.h.v. acht graadmeters. Enkele vaststellingen:

¹⁴ Wonen in Vlaanderen (2026). Subsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsprojecten (2026-2031). [IGS-projecten | Vlaanderen.be](https://www.woneninvlaanderen.be/IGSP)

- Voor een meer gedetailleerde toelichting over het doorlopen traject en de stand van zaken (tot en met werkingsjaar 2025) wordt verwezen naar de beleidsevaluatie in bijlage.

- Ook zijn er **onduidelijkheden over de taakverdeling**, bijvoorbeeld over advies en begeleiding van de Mijn VerbouwPremie. Op het terrein wordt deze taak variërend opgenomen: door gemeentelijk, IGS-en/of door energiehuis personeel (of combinaties). Doorgaans komen de verschillende actoren lokaal tot goede afspraken, maar het gebrek aan een duidelijker kader vanwege de Vlaamse overheid werkt lokale fricties in de hand en bemoeilijkt de budgettaire opvolging.

Het toekomstige beleidskader moet naast het opleggen van taken ook deze knelpunten wegwerken, zodat de verschillende lokale actoren de burger een gestroomlijnde, efficiënte en kwalitatieve dienstverlening kunnen aanbieden. In 2025 werd binnen het beleidsveld Wonen beslist om alle gemeenten alvast op te leggen om vanaf 1/1/2028 'gestructureerde basisinformatie' aan te bieden aan elke inwoner over zowel wonen als energie, via een laagdrempelig geïntegreerd woon- en energieloket, in samenwerking met het energiehuis¹⁵. De verdere uitwerking van dit integratietraject wordt in najaar 2026 geregeld in het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 (hierna BVCW), maar de krachtlijnen worden alvast in dit beleidstraject verduidelijkt.

Ter voorbereiding van dit dossier werd eind februari 2026 een uitgebreid **stakeholderoverleg** georganiseerd door WiV en VEKA. Hieraan hebben in 6 verschillende focusgroepen in totaal vertegenwoordigers van 24 gemeenten, 23 IGS-projecten en 21 energiehuizen deelgenomen. Veel van de bovenvermelde knelpunten en bekommernissen werden er geuit, zo o.a. over de nood aan transparantie, een duidelijke taakverdeling, adequate financiering en ondersteuning. Er wordt beoogd de bekommernissen van de verschillende stakeholders via onderstaande uitgangspunten, voorgestelde taakverdeling en financieel kader maximaal te verzoenen, in een evenwichtig model dat energiehuizen en gemeenten tot wederzijds versterkende partnerschappen stimuleert.

////////////////////////////////////

2.2. Doelstellingen en uitgangspunten van het traject

In lijn met het Regeerakkoord en wat reeds in het Besluit Vlaamse Codex Wonen werd opgenomen, luidt het doel van de Vlaamse Regering om uiterlijk 1 januari 2028 in iedere gemeente een geïntegreerd woon- en energieloket te hebben. Dit wordt benaderd vanuit het **perspectief van de burger**. Het hoofddoel is een **kwalitatieve, efficiënte en performante dienstverlening** voor alle burgers m.b.t. wonen en energie, die toegankelijk is in elke gemeente. We beogen een **geïntegreerde klantenervaring** voor vragen over energie en wonen. Dit omvat enerzijds een fysieke en digitale eerstelijnsloket (“front-office”) volgens het principe van het éénloketsysteem (“one-stop-shop”). Het geheel aan achterliggende dienstverlening (“back-office”) kan door verschillende actoren worden uitgevoerd, maar de burger moet het als één, integraal proces ervaren. Dit wordt verder geconcretiseerd in een heldere taakverdeling (2.3). Met deze prioritaire doelstelling voorop, vertrekt het nieuwe beleidskader vanuit volgende uitgangspunten en principes:

1. **Overlap in door de Vlaamse overheid gefinancierde taakstellingen moet worden uitgesloten.** Op dit moment hebben zowel energiehuizen als gemeenten de taak om inwoners te informeren, adviseren en te begeleiden m.b.t. respectievelijk energie- en woonvragen. Beide hebben dus de taak om inwoners te ondersteunen bij bv. het aanvragen van een Mijn VerbouwPremie. Zowel energiehuizen als IGS worden door de Vlaamse overheid gefinancierd voor deze taak. Dit wekt de indruk van dubbele financiering, hoewel in praktijk de financiering vanuit de Vlaamse overheid ontoereikend is en de meeste gemeenten hier eigen personeel op inzetten. Volgens de huidige regelgeving zal er vanaf 1/1/2028 een duidelijke overlap ontstaan tussen de taken die in artikel 7.9.2/1 van het Energiebesluit aan de energiehuizen zijn toegewezen, en de taken die vanaf dan aan de gemeenten worden toegewezen via artikel 2.9 van het BVCW. Dit moet nu ontdubbeld worden, door een heldere taakverdeling waarbij elke taak aan 1 hoofdverantwoordelijke wordt toegewezen.
2. De Vlaamse Regering wil **maximale lokale autonomie** garanderen, zodat de verschillende actoren in functie van de lokale context partnerschappen kunnen uitwerken. De aangeduide hoofdverantwoordelijken kunnen taken uitbesteden of inwisselen met de verschillende partners. De output en kwaliteit van de dienstverlening staat voorop. We beogen een **Vlaams kader waarbinnen bestaande en nieuwe structuren maximaal kunnen passen** en dat de huidige samenwerkingen die vandaag al goed lopen, niet meer dan nodig verstoort. Deze continuïteit is belangrijk om de dienstverlening niet in het gedrang te brengen.
3. Er wordt een **billijke verdeling van de dienstverlening** van het energiehuis per gemeente gegarandeerd. Via een “basis dienstenbudget” wordt de beschikbare personeelsinzet voor advies en begeleiding die via de energiehuizen wordt aangeboden, billijk verdeeld over het werkingsgebied, a rato van het aantal huishoudens in de gemeenten (cf. infra).
4. De meest performante dienstverlening wordt bereikt als gemeenten en energiehuizen een sterk partnerschap uitbouwen. Via een **stimulerend kader voor gemeentelijke bijdragen** (“cofinancieringsbonus”) worden gemeenten gestimuleerd om a rato van hun aantal huishoudens een haalbare, maar substantiële bijdrage te leveren tot het lokale partnerschap (in de vorm van personeelsinzet of financiering). De inzet van gemeenten wordt voortaan gevaloriseerd: de gemeenten krijgen een “bonus dienstenbudget” toegekend waarmee de gemeente bijkomende dienstenverlening inzake collectieve renovatie kan afnemen van het energiehuis (cf. infra).
5. Om deze billijke verdeling en valorisatie van gemeentelijke bijdragen te realiseren worden **transparante, gestandaardiseerde samenwerkingsovereenkomsten** afgesloten tussen het energiehuis en de gemeente (en IGS) als gelijkwaardige partners, waarin duidelijke en transparante afspraken m.b.t. de taakverdeling en financiering worden gemaakt. Via deze gestandaardiseerde sjablonen voor de samenwerkingsovereenkomsten en rapportering worden de kwaliteitsbewaking en de transparantie m.b.t. de aanwending van de subsidies verhoogd.
6. **Additionaliteit:** een verhoging van de financiering vanwege de Vlaamse overheid moet zoveel mogelijk dienen voor meer en betere dienstverlening, en mag niet leiden tot verminderde gemeentelijke personeelsinzet of cofinanciering. Samenwerkingen waar het energiehuis de

7. **Flexibiliteit:** binnen de overeenkomsten moet voldoende flexibiliteit worden ingebouwd, zodat er in functie van de conjunctuur geschakeld kan worden: in drukke periodes (bv. energiecrisis) moeten de loketten snel versterkt kunnen worden; in periodes van terugval moet extra ingezet kunnen worden op een proactieve aanpak en collectieve renovatie.

Om tot een heldere taakverdeling te komen is het cruciaal dat er een eenduidig begrip is over de verschillende begrippen die in de regelgeving of in de praktijk gehanteerd worden. Daarom werd door het VEKA i.s.m. Digitaal Vlaanderen een OSLO-traject ("Open Standaarden voor Linkende Organisaties") doorlopen waarin een gemeenschappelijk begrippenkader werd geformaliseerd¹⁶. De verschillende taken die verband houden met de loketwerking zijn interesse opwekken, informatievoorziening, adviseren en begeleiden; deze begrippen worden hieronder op basis van de OSLO-standaarden omschreven.

- **Pijler 1: informeren en dispatch via een laagdrempelig woon- en energieloket:..**

Financiering: gemeente, al dan niet ondersteund met IGS-subsidie lokaal woonbeleid

- het aanbieden van een laagdrempelig woon- en energieloket waar de burger zowel fysiek als digitaal terecht kan met *alle* woon- en energievragen. Zoals eerder toegelicht is dit het hoofddoel van de integratie van de woon- en energieloketten.
- een partnerschap aangaan met het energiehuis dat actief is in de gemeente. Hierin moet de afstemming van de taakverdeling met het energiehuis m.b.t. de organisatie van het woon- en energieloket worden opgenomen (procesflow, gegevensuitwisseling, enz.). Er worden afspraken gemaakt m.b.t. de gezamenlijke taak “interesse opwekken” (website, communicatie, ...).
- Informatievoorziening: het eerste persoonlijk contact met een burger waarbij basis- of generieke informatie wordt gedeeld, met als doel burgers te informeren over de beschikbare diensten en mogelijkheden, en hen toe te leiden naar de juiste vervolgstappen (nagaan waarvoor de burger in aanmerking komt en zorgen voor een warme overdracht naar de juiste actor).

¹⁶ Vlaamse overheid (2025). *'Vocabulary Energiehuis'*

- **Pijler 2: advies en begeleiding m.b.t. wonen:**

Hoofdverantwoordelijke: gemeente en/of IGS.

Financiering: IGS-subsidie

Taken: adviseren gaat verder dan informeren, het is persoonlijker dienstverlening op maat. Met begeleiding bedoelen we ondersteuning door stapsgewijs te helpen bij het ondernemen van acties of het doorlopen van een traject. Met betrekking tot wonen zijn dit

- kerncijfers over Vlaamse, provinciale en gemeentelijke woonpremies periodiek op het lokaal woonoverleg bespreken;
- gestructureerde basisinformatie aanbieden aan elke inwoner over:
 - de Vlaamse tegemoetkomingen aan- en ondersteuningsmaatregelen voor gezinnen en alleenstaanden op het vlak van wonen;
 - sociaal huren, sociaal kopen en sociaal lenen;
 - de veiligheids-, gezondheids- en woonkwaliteitsnormen en de bewaking van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving;
- de veiligheids-, gezondheids- en woonkwaliteitsnormen en de bewaking van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving; inwoners ondersteunen bij de administratieve procedure ongeschikt-, onbewoonbaar- en overbewoondverklaring van een woning;

- **Pijler 2: advies en begeleiding m.b.t. energie**

Hoofdverantwoordelijke: Energiehuis

Financiering: basisfinanciering energiehuizen (cf. infra)

Taken: adviseren gaat verder dan informeren, het is persoonlijker dienstverlening op maat. Met begeleiding bedoelen we ondersteuning door stapsgewijs te helpen bij het ondernemen van acties of het doorlopen van een traject. Met betrekking tot energie zijn dit:

- Advies met betrekking tot energiefactuur en energieleverancier
- Advies over energiebesparing
- Advies over energetische renovatie en (onderhoud) verwarming
- Advies over de financiering van renovaties
- Begeleiden bij aanvragen premies en leningen zoals Mijn VerbouwPremie en Mijn VerbouwLening
- Renovatiebegeleiding (o.a. Mijn VerbouwBegeleiding)

De adviserende en begeleidende taken worden momenteel reeds aan de energiehuizen opgelegd, maar het onderscheid tussen informeren, adviseren en begeleiden moet verder afgestemd worden op deze taakverdeling en het in OSLO overeengekomen begrippenkader (zie concreet wijzigingsvoorstel in hoofdstuk C. toelichting bij artikel 2).

- **Pijler 3: overkoepelende werking energiehuis:**

Hoofdverantwoordelijke: Energiehuis

Financiering: basisfinanciering energiehuizen (cf. infra)

Taken: de overkoepelende werking van het energiehuis is enerzijds de algemene werking en kwaliteitsbewaking van het energiehuis, het verzekeren van de interesse opwekking (deels in samenwerking met de gemeenten voor website, publicaties in gemeentebladen, deelnemen aan infomarkten, reclame via sociale media etc.), de coördinatie van prestatie-gefinancierde instrumenten, renovatiebegeleiding en kredietverstrekking. Daarbij komen ook taken inzake collectieve renovatie die centraal voor heel het werkingsgebied georganiseerd worden zoals groepsaankopen en een aannemerswerking.

Daarnaast omvat het de omkadering van het woon- en energieloket:

- vlotte klantenregistratie en gegevensuitwisseling doorheen de klantenreis mogelijk maken (via CRM en boekingssysteem),
- uitwerken van een procesflow i.s.m. de gemeente,

- Deze overkoepelende taken worden momenteel reeds gedeeltelijk aan de energiehuizen opgelegd, maar dit moet verhelderd en uitgebreid worden. Met name de taak om het woon- en energieloket te omkaderen en hieromtrent een partnerschap met de gemeente aan te gaan wordt vanaf 1/1/2028 toegevoegd aan de taken van het energiehuis (zie concreet wijzigingsvoorstel in hoofdstuk C. toelichting bij artikel 2).

- Daarnaast kunnen gemeenten met gemeentelijk budget nog andere diensten van het energiehuis aankopen die niet gesubsidieerd zijn door de Vlaamse overheid.

MINIMALE DIENSTVERLENING VOOR GEÏNTEGREERD LOKET

- BIJKOMENDE DIENSTVERLENING VIA COFINANCIERINGSBONUS

- De aanduiding van de hoofdverantwoordelijke voor elke taak moet niet samenvallen met de uitvoerder van de taak. Dit beleidskader maakt het **mogelijk om taken uit te wisselen en uit te besteden**, zodat ingespeeld kan worden op de lokale mogelijkheden en ambities. Gemeenten kunnen bovenop hun taak voor pijler 1 (informatie en dispatch) ook taken voor pijler 2 (energie-advies en begeleiding aan het loket) opnemen en zelf bv. inwoners begeleiden bij hun premie- en lening-

aanvragen. Hierdoor kunnen ze hun basis dienstenbudget binnen het energiehuis aanwenden voor bijkomende dienstverlening (pijler 4) van het energiehuis. Gemeenten kunnen anderzijds hun taken voor pijler 1 desgevallend tegen betaling uitbesteden aan het energiehuis.

2.4. Financieel kader

Zoals toegelicht bij de uitgangspunten moet een heldere taakverdeling (in regelgeving en praktijk) ertoe leiden dat elk risico op **dubbele financiering uitgesloten** wordt. De subsidiëring die vanuit de Vlaamse overheid wordt voorzien, wordt via de voorgestelde wijzigingen aan de regelgeving gekoppeld aan de bovenvermelde taakstelling. Het IGS-subsidiekader is reeds conform aan bovenvermelde taakverdeling. De basisvergoeding voor de energiehuizen is bestemd voor de taken die aan de energiehuizen worden opgelegd en volgt dus de wijzigingen die inzake taakstelling worden voorgesteld (cf. supra). Elke gerapporteerde kost of prestatie moet eenduidig gekoppeld zijn aan één financieringsbron van de bovenvermelde financieringsbronnen.

Energiehuizen krijgen van de Vlaamse overheid een basisvergoeding die wordt berekend op basis van het aantal gemeenten en het aantal huishoudens in het werkingsgebied. Een deel van deze vergoeding wordt bestemd voor een “**basis dienstenbudget**”¹⁷: een aantal door het energiehuis aangeboden loketuren dat onvoorwaardelijk en billijk wordt verdeeld in het werkingsgebied (a rato van het aantal huishoudens per gemeente). Samen met wat de gemeente onder pijler 1 voorziet, wordt zo een minimaal niveau van dienstverlening in het woon- en energieloket gegarandeerd in elke Vlaamse gemeente. Gemeenten kunnen hierbij ook rekenen op de ondersteuning van IGS-project Lokaal Woonbeleid. Via het basis dienstenbudget wordt een billijke verdeling onder de gemeenten gegarandeerd.

Daarnaast wordt voortaan ook een “cofinancieringsbonus” toegekend. Volgende modaliteiten en voorwaarden gelden m.b.t. deze bonusvergoeding:

- De bonus wordt toegekend aan het energiehuis in functie van het aantal huishoudens van die gemeenten in het werkingsgebied die een **substantiële bijdrage** leveren aan de advies- en begeleidingstaken van het energiehuis (pijler 2). Voor het bepalen van deze 'substantiële bijdrage' wordt een onderscheid gemaakt tussen het jaar 2027 en de periode vanaf 1 januari 2028.
- Het **werkingsjaar 2027** staat in het teken van de voorbereiding van de **opstart van het woon- en energieloket in elke gemeente** en van de **opstart van het collectief renoveren via de cofinancieringsbonus**. Het zal een inspanning vergen van de gemeenten om tegen uiterlijk 1/1/2028 aan de verplichting in artikel 2.9 van het BVCW te voldoen. Om volledig operationele loketten te hebben vanaf 1/1/2028 is het cruciaal dat gemeenten en energiehuizen tijdig de nodige voorbereidingen treffen. Concreet houdt dit onder andere in dat de websites, communicatiekanalen en digitale toepassingen voor het maken van een afspraak op punt worden gezet, dat medewerkers worden opgeleid en dat een heldere taakverdeling en praktische werkafspraken met het energiehuis worden overeengekomen. Het energiehuis heeft de belangrijke taak om de gemeenten hierbij te ondersteunen, o.a. door opleidingen en handleidingen te voorzien. Inzake collectieve renovatie gaat dit bv. over de selectie van wijken en werkmethodes (inzetten op thermografie, wijkloket, bewonersmeetings etc.). Dit voorbereidend traject moet leiden tot een formele overeenkomst tussen het energiehuis en de gemeente waarin de nodige afspraken worden gemaakt m.b.t. de taakverdeling en aanpak voor de periode vanaf (uiterlijk) 1/1/2028 (cf. infra). Om de gemeenten hiertoe aan te zetten en het energiehuis hier de nodige personeelsinzet voor te laten voorzien, wordt voor werkingsjaar 2027 bepaald dat aan de

¹⁷ De nood aan een expliciete verdeling via basis dienstenbudget hangt af van de homogeniteit van het werkingsgebied: indien er met alle gemeenten ongeveer dezelfde afspraken gemaakt worden rond loketwerking dan moet het mogelijk zijn om in ruil voor de gemeentelijke inzet ook een sterke, gecentraliseerde dienstverlening in backoffice als tegenprestatie aan te bieden. Indien de verschillen echter groot zijn is dat moeilijker, bv. als er “freerider” gemeenten zijn die mee profiteren van de overkoepelende werking maar zelf heel weinig doen, of als er een zelfvoorzienende gemeente bij is die geen enkele ondersteuning nodig heeft bij haar loketwerking.

bovenvermelde voorwaarde (substantiële bijdrage) is voldaan als de gemeente zich tijdig en afdoende voorbereidt op haar taak. Dit wordt aangetoond door uiterlijk 30 september 2027 de bovenvermelde overeenkomst met het energiehuis af te sluiten.

- Vanaf **werkjingsjaar 2028** heeft de gemeente op basis van het artikel 2.9 van het BVCW de verplichting om een laagdrempelig loket aan te bieden (pijler 1). Vanaf dan wordt met de bovenvermelde substantiële bijdrage bedoeld dat de gemeente zich engageert om meer te doen dan wat als verplichting geldt, zijnde minstens het equivalent van het basis dienstenbudget waar de gemeente recht op heeft (zie supra). M.a.w. **indien een gemeente recht heeft op 1 loketuur, wordt verwacht dat de gemeente zelf ook 1 loketuur extra bijdraagt** (cfr. infra). De gemeente kan zowel via gemeentelijke cofinanciering aan het energiehuis als via de inzet van gemeentelijk personeel (bovenop pijler 1) voldoen aan deze voorwaarde. Het VEKA beoordeelt of de vooropgestelde personeelsinzet het equivalent is van de verwachte financiële bijdrage. Zoals vermeld moeten gemeente en energiehuis in 2027 tijdig tot een onderlinge overeenkomst komen m.b.t. de organisatie van de loketwerking (voor pijler 1 en 2) in de periode vanaf 1/1/2028. Op basis van deze overeenkomst zal vanaf werkjingsjaar 2028 beoordeeld worden of de gemeente zich tot de substantiële bijdrage verbindt. Met het oog op een stabiele dienstverlening wordt beoogd dat de overeenkomsten tot en met 2031 worden overeengekomen, in lijn met de gemeentelijke strategische meerjarenplanning, het IGS-subsidiekader en de meerjarenplanning van de energiehuizen.
- Het VEKA reikt **gestandaardiseerde overeenkomsten** aan die de beoordeling van deze engagementen en een geaggregeerde monitoring mogelijk maken. De energiehuizen rapporteren over de uitvoering van de basistaken en dus ook over de uitvoering van deze gemeentelijke engagementen. Dit wordt door het VEKA gemonitord via de reguliere jaarlijkse evaluatie van de energiehuizen.
- Deze bonusvergoeding wordt geormerkt ingezet door het energiehuis om deze gemeenten extra dienstverlening aan te bieden in de vorm van een **bonus dienstenbudget**¹⁸. Zo wordt de inzet van deze gemeenten beloond en dus gestimuleerd. Deze extra dienstverlening wordt in onderling overleg tussen de gemeenten en het energiehuis bepaald, binnen de marges van de taakstelling van de energiehuizen. Hiervoor wordt gewerkt volgens een met VEKA afgesproken kader voor collectieve renovatie (zie infra).
- Met het oog op de vooropgestelde **additionaliteit**, geldt als bijkomende voorwaarde dat de cofinancieringsbonus vanaf 2028 niet gecombineerd kan worden met uitbetaling van diensten door het energiehuis aan de gemeente. Deze bijkomende voorwaarde geldt nog niet in 2027, zodat de bestaande samenwerkingsverbanden waar deze werkwijze gehanteerd wordt, voldoende tijd krijgen om hun huidige werkwijze bij te sturen.
- Het basis dienstenbudget, de substantiële gemeentelijke bijdrage, en de beloning in de vorm van een bonus dienstenbudget hebben dezelfde ordegrrootte. M.a.w. **het mechanisme houdt in dat gemeenten bij benadering voor elke 1 euro dienstverlening van het energiehuis (basis dienstenbudget), 1 euro aan substantiële bijdrage moeten leveren, om vervolgens beloond te worden met 1 euro aan extra bonus dienstenbudget via de cofinancieringsbonus**. Dit wordt verder in de nota verder toegelicht (hoofdstuk 2.B.4).

Het invoeren van een **cofinancieringsbonus** wordt als volgt gemotiveerd:

- Het merendeel van de gemeenten levert vandaag reeds een substantiële bijdrage aan pijler 2. Deze inzet wordt via de cofinancieringsbonus billijker gevaloriseerd. Dit zou de bovenvermelde onvrede desgevallend moeten verhelpen.
- Gemeenten die vandaag niet of amper bijdragen worden gestimuleerd om vrijwillig een extra inspanning te leveren. Gemeenten die hun bijdragen hebben terugged Schroefd of dit plannen

¹⁸ Ook deze noodzaak aan oormerking hangt af van de homogeniteit in het werkingsgebied. Indien bv. alle gemeenten een substantiële bijdrage leveren aan pijler 2 en dus bonusvergoedingen krijgen kan er ook overeengekomen worden dat de bijkomende dienstverlening centraal voor alle gemeenten samen wordt aangeboden.

- Een verplichte cofinanciering bovenop de gemeentelijke verantwoordelijkheden onder pijler 1 is niet aangewezen. Via dit bonussysteem wordt louter een vrijwillig en haalbaar engagement gestimuleerd, met respect voor de lokale autonomie.

2.5. Verder traject

- Verhelderen taakstelling conform het gestandaardiseerde vocabularium (OSLO);
- Toewijzing hoofdverantwoordelijkheden volgens de vier vermelde pijlers;
- Verplichting tot lokale partnerschappen/overeenkomsten (principe transparantie en evenredige verdeling dienstverlening in werkingsgebied);
- Modaliteiten financieel kader en cofinancieringsbonus.

- Het VEKA zal in samenwerking met Wonen in Vlaanderen en de sector gestandaardiseerde sjablonen aanreiken om tussen energiehuizen en gemeenten tijdig tot de noodzakelijke **lokale overeenkomsten** te komen. Zoals vermeld moeten deze overeenkomsten duidelijkheid verschaffen over de concrete lokale taakverdeling, afspraken m.b.t. loketuren, en de eventuele verbintenis van de gemeente om de substantiële bijdrage te leveren die als voorwaarde geldt voor de cofinancieringsbonus. Concreet wordt vooropgesteld om tegen 30 juni 2027 een eerste ontwerp van overeenkomst klaar te hebben, teneinde uiterlijk 30 september 2027 zeker de nodige afspraken te hebben gemaakt en goedgekeurd.
- Het VEKA werkt een afbakening van mogelijke diensten m.b.t. collectieve renovatie uit dat in lijn met de toelichting in deze nota en de Vlaamse beleidsdoelstellingen een lokale keuzevrijheid biedt voor een impactvolle besteding van de cofinancieringsbonus voor collectieve renovatie, in functie van de lokale context. Dit kader maakt deel uit van een actualisatie van een addendum bij de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de energiehuizen, op basis waarvan de evaluatie van de energiehuizen en de toekenning van de basisvergoeding conform artikel 7.9.3/1 van het Energiebesluit gebeurt (cfr. infra).

3. Collectieve renovatie

Collectieve renovatie kan burgers helpen om sneller, gemakkelijker en goedkoper energie-investeringen te realiseren. Zowel de SERV als de Minaraad hebben al benadrukt dat **collectieve renovatie** een hefboom kan zijn om de bovenvermelde langetermijnrenovatiedoelstellingen te realiseren. De SERV wijst op het potentieel van collectieve projecten om schaalvoordelen, ontzorging en sociale meerwaarde te creëren¹⁹. De Minaraad pleit ervoor om collectieve renovaties een gelijkwaardige beleidskans te geven naast individuele renovatieprojecten²⁰.

²⁰ Minaraad (2026). Kernvragen Vlaams Gebouwenrenovatieplan 2050 – Minaraad

In de beleidsnota energie en klimaat, onder titel 'OD1.4 Collectieve renovatie stimuleren' staat: *".../Voor beide doelen versterken we de expertise en de capaciteit bij de energiehuizen via een verhoging van de basisfinanciering met bijkomende energieconsulenten. Onder coördinatie van het VEKA zullen deze consulenten groepsaankopen en collectieve renovaties stimuleren en knelpunten detecteren bij collectieve renovaties"*. Vooral in de fase van interesse opwekken en toeleiden is een collectieve aanpak zeer waardevol (bv. grootschalige campagnes). **Groepsaankopen** en het aanstellen van **aannemerscollectieven** kunnen ook grote voordelen opleveren. Voor de burger: sneller zicht op kostprijs, inbedding in integraal advies (vermijden lock-ins), betrouwbaarheid van een onafhankelijk advies, minder contacten met aannemers, etc. Voor de aannemers: tal van efficiëntiewinsten (beperken opmaak onnodige offertes, minder contacten, projectaggregatie, continuïteit opdrachten, kansen voor lokale KMO's,...). Ook voor de **renovatie van appartementen** en **sociale woonwijken** is een collectieve aanpak essentieel. Meer bepaald vormt het versnipperd eigenaarschap een knelpunt voor collectieve renovatie in wijken die (grotendeels) bestaan uit woningen van woonmaatschappijen. Energiehuizen kunnen hierbij als intermediair optreden ter ondersteuning van de particuliere eigenaars in deze sociale woonwijken. Hierbij kunnen energiehuizen diverse strategieën toepassen, gaande van het toeleiden van particuliere eigenaars naar financiële ondersteuningsinstrumenten (zoals Mijn VerbouwPremie en Mijn VerbouwBegeleiding) tot het inzetten op communicatie en ontzorging van particuliere eigenaars in een collectief renovatietraject. Daarnaast kunnen energiehuizen gemeenten ondersteunen bij het verkennen en faciliteren van innovatieve financieringsmodellen voor collectieve investeringen. In lijn met het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030 wordt onder meer de technische uitvoerbaarheid onderzocht van systemen waarbij gemeenten bepaalde collectieve investeringen (zoals de aansluiting op warmtenetten) prefinancieren en de kosten laten terugbetalen via een toeslag op de opcentiemen van de onroerende voorheffing (gebouwgebonden financiering met on-tax repayment). Energiehuizen kunnen gemeenten begeleiden bij de verkenning van dergelijke instrumenten en bijdragen aan de vertaalslag naar concrete projecten en communicatie naar eigenaars. Op die manier kunnen ook gebouweigenaren op leeftijd of met verhuisplannen overtuigd worden om mee te stappen in het collectief aanbod. Het merendeel van de energiehuizen maakt reeds in zekere mate werk van collectieve renovatie-initiatieven, al dan niet in samenwerking met de gemeenten. Dit moet in lijn met het Regeerakkoord, de Beleidsnota en de Europese regelgeving opgeschaald worden naar een gebiedsdekkende werking, die de energiehuizen in staat stelt om via een proactievare, faciliterende rol de renovatiegraad versneld te verhogen.

	Plaatsgebonden	Doelgroepgericht
Actieve toeleiding en informeren	Wijkcampagnes Campagnes voor appartementenrenovaties Gevelthermografie	Campagnes richting bewoners E- en F-woningen, campagnes richting woningeigenaars met specifieke problemen zoals opstijgend vocht of verouderde accumulatieverwarming
Adviseren	Mobiele wijkloketten	Thematische loketten voor advies en begeleiding in bv. buurthuizen of OCMW's
Begeleiden	MVB appartementen (VME en renovatiemasterplan). Begeleiding bij hernieuwbare energie op straat- of wijkniveau (collectieve warmtepompen evt. met gedeelde geothermie). bv. gelinkt aan stadsvernieuwing.	Thematische loketten voor advies en begeleiding in bv. buurthuizen of OCMW's Begeleiden van particuliere eigenaars bij renovaties van sociale woonwijken met gemengd eigenaarschap

De Vlaamse overheid bakent de mogelijke invullingen af in functie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen. Deze werkwijze heeft volgende voordelen:

- Door de mogelijke acties af te bakenen kan de Vlaamse overheid faciliteren dat het Vlaamse en lokale renovatiebeleid beter op elkaar worden afgestemd. Energiehuizen kunnen hierin een brugfunctie vervullen. Onder andere om bepaalde doelgroepen gericht te bereiken is het voor de Vlaamse overheid cruciaal dat de link met het lokale niveau versterkt wordt en dat communicatiecampagnes tussen de verschillende bestuursniveaus beter worden gestroomlijnd.

Welk deel van het voorziene budget voor de cofinancieringsbonus (1 euro per huishouden, dus 2.973 kEUR in totaal) in totaal kan worden ingezet voor lokale acties inzake collectieve renovatie hangt af van het aantal gemeenten dat aan de voorwaarden voor de toekenning van de cofinancieringsbonus voldoet. We kunnen dit niet exact ex ante ramen, maar gegeven het grote aandeel gemeenten en IGS'n die reeds taken opnemen inzake advies en begeleiding m.b.t. energie aan de woon- en energieloketten gaan we uit van een zeer hoge benuttingsgraad van het budget voor de cofinancieringsbonus. VEKA en WiV zullen via hun ondersteunend kader een zo hoog mogelijke benuttingsgraad stimuleren.

4. Beoogde impact

Met de totaal voorgestelde vergoeding, de werkwijze met de cofinancieringsbonus, de toepassing van de principes inzake de samenwerking tussen lokale overheden en energiehuizen en de bestedingsmogelijkheden inzake collectieve renovatie wordt hieronder eerst geschetst hoe dit model er geaggregeerd en voor een gemiddeld energiehuis zou uitzien, om vervolgens de concreet beoogde resultaten toe te lichten.

4.1. Geaggregeerde en gemiddelde simulatie

Het totaal voorgestelde bedrag (14,4 miljoen) impliceert een bedrag van 653.291 euro voor een gemiddeld energiehuis, dat hiermee (eveneens gemiddeld) 13 gemeenten en 135.000 huishoudens moet bedienen (vergelijkbaar met de stad Gent). Vanuit de basisfinanciering moeten heel wat taken en kosten vergoed worden. Hieronder volgt een **theoretische illustratie** m.b.t. kosten die een gemiddeld energiehuis moet begroten, en wat dit op geaggregeerd niveau over alle energiehuizen zou betekenen. In de praktijk kunnen energiehuizen en de gemeenten andere verhoudingen in de bestedingen overeenkomen, in functie van lokale wensen, werkwijzen, overige financieringsbronnen, etc.

Volgende assumpties worden daarbij gehanteerd:

- een energiehuis moet minstens 20% aan werkingsmiddelen kunnen incalculeren²²;
- een energiehuis moet minstens 1 coördinator op A-niveau kunnen financieren (assumptie op basis van geldende barema's)²³
- een energiehuis voorziet binnen de overkoepelende werking voortaan een halftijdse medewerker om extra in te zetten op het faciliteren van collectieve renovaties (cf. hoofdstuk 3);
- een energiehuis moet minstens een halftijdse medewerker kunnen incalculeren om de werklust die verbonden is aan de Mijn VerbouwBegeleiding en die niet door de prestatievergoedingen wordt vergoed, op te vangen²⁴;
- een energiehuis moet minstens een halftijdse medewerker kunnen incalculeren om de werklust die verbonden is aan de Mijn VerbouwLening en die niet door de prestatievergoedingen wordt vergoed, op te vangen²⁵;

	Geaggregeerd (kEUR)	Gemiddeld (kEUR)
Totaal	14.372	653
Werkingsmiddelen	2.874	131
Coördinatie energiehuis	2.448	111

²² Een energiehuis kan tot maximaal 28,5% van de basisfinanciering besteden aan werkmiddelen. De energiehuizen besteden deze middelen voornamelijk aan kantoorruimte, ICT, CRM, communicatie, enz.

²³ Er wordt geraamd dat 1 VTE een absoluut minimum is voor de coördinatie van een gemiddeld energiehuishouden bestaande uit kinderen, woonruimte, verwarming, elektriciteit, communicatie, enz.

²⁴ Energiehuizen verstrekken de MVB en ontvangen hiervoor een prestatievergoeding, *als* de burger na de begeleiding een energetische renovatie uitvoert. Buiten de vergoede begeleiding hebben energiehuizen echter ook heel wat werklast die niet afgedekt wordt door deze prestatievergoeding en die conform het energiebesluit wordt opgevangen vanuit de basisfinanciering.

²⁵ Energiehuizen verstrekken kredieten en ontvangen hiervoor ook een prestatievergoeding per verstrekt krediet. De reële kosten voor het energiehuis worden hier echter niet door afgedekt, aangezien een energiehuis naast het eigenlijke verstrekken en langdurig beheeren van het krediet ook tal van gerelateerde taken moet uitvoeren (kredietbemiddeling, toeleiding, risicoanalyses, etc.). Conform het energiebesluit wordt dit opgevangen vanuit de basisfinanciering.

Faciliteren collectieve renovatie	918	42
MVB <i>(complementair aan prestatievergoedingen)</i>	918	42
MVL <i>(complementair aan prestatievergoedingen)</i>	918	42
Basis dienstenbudget	3.324	151
Bonus dienstenbudget (“cofinancieringsbonus”)	2.973	135

- De besteding van de cofinancieringsbonus wordt binnen het bovenvermelde kader verder afgebakend tot volgende collectieve renovatie-acties:

- Aan een geraamde kostprijs van 8.850 euro per traject (de kost van een gemiddeld wijktraject model Limburg) zouden jaarlijks bv. zo'n **336 collectieve wijktrajecten** uitgevoerd kunnen worden (simulatie met de volledige benutting van de cofinancieringsbonus ten bedrage van 2.973 kEUR en zonder bijkomende cofinanciering van gemeenten).

Daarnaast raamt de analyse van het evaluatiecriterium doeltreffendheid dat met de huidige inzet van energiehuizen en op basis van aannames over conversiegraden er minstens 12.276 energetische renovaties gerealiseerd worden dankzij het advies en de begeleiding door energiehuizen. Om de beoogde 100.000 renovaties per jaar²⁸ te bereiken zijn, gegeven dat 1 op 2 renoveerders ondersteuning nodig heeft, 50.000 begeleide renovaties nodig. Dit betekent dat er minimaal een **verviervoudiging van de outcome nodig** is. Optimalisaties van de processen en samenwerkingen kunnen de conversiegraad mogelijks nog verhogen en dan zou de outcome-stijging bereikt kunnen worden met een minder dan evenredige stijging van de input. Een aantal van de nu nog niet bereikte doelgroepen vraagt echter extra inspanningen om succesvol te begeleiden naar renovatie. Eventuele efficiëntiewinsten riskeren dus niet realiseerbaar te zijn doordat het 'laaghangend fruit reeds geplukt is'. We kiezen voor een voorzichtige raming waarbij de conversiegraad dezelfde blijft. In deze veronderstelling zou dankzij een verhoging met 50% van het aantal klantencontacten eveneens een **50% verhoging van het aantal geïnitieerde energetische renovaties bereikt moeten worden dankzij**

////////////////////////////////////

deze budgetverhoging. Dit is een grote stap in de richting van de te bereiken doelstellingen van het Gebouwenrenovatieplan 2050, al blijft het onder de noodzakelijk geachte verviervoudiging van de inzet.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel wijzigt artikel 7.9.1 van het Energiebesluit.

Punt 1

Dit punt wijzigt paragraaf 1, derde lid, dat momenteel bepaalt dat een energiehuis minstens 25.000 private huishoudens moet tellen binnen haar werkingsgebied op het moment van inwerkingtreding van de samenwerkingsovereenkomst. Voorgesteld wordt dit te verhogen naar minstens 35.000 private huishoudens, en dat op het moment van de erkenning (door de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen de minister en het energiehuis). Bovendien wordt met deze wijziging verduidelijkt dat het minimum aantal huishoudens betrekking heeft op het “beoogde” werkingsgebied, omdat dit werkingsgebied op het moment van de ondertekening nog niet bestaat. Een gemeente valt of de verschillende gemeenten vallen dan namelijk nog onder het werkingsgebied van een ander energiehuis.

Dit punt treedt in werking vanaf 1 januari 2027.

Punt 2

Dit punt voegt een uitzonderingsregeling toe aan paragraaf 3. De huidige paragraaf bevat de verplichting voor het energiehuis om elke zes jaar nieuwe streefwaarden en mijlpalen voor te stellen, op basis waarvan de uiteindelijke basisvergoeding ook zal afhangen. Deze actualisatie om de zes jaar volstaat echter niet meer. Zo wordt regelmatig (zoals met dit besluit) de hoogte van de vergoedingen aangepast. In dit geval dringt er zich dan ook een aanpassing van die streefwaarden en mijlpalen op, wat met een nieuw tweede lid wordt voorgesteld. Er wordt algemeen bepaald dat dit hoort te gebeuren voor de aanvang van de periode waar de wijzigingen vóór de basisvergoeding betrekking op hebben. In het geval van dit besluit zal de actualisatie vooral een opschaling zijn van de dienstverlening van de basistaken, met nadruk op collectieve renovaties.

Een nieuw derde lid in paragraaf 3 voorziet een regeling indien een energiehuis en de minister niet tijdig een actualisatie overeenkomen. In dat geval legt het VEKA de nieuwe mijlpalen en streefwaarden vast in verhouding met de verhoging of vermindering van de basisvergoeding. De aangepaste streefwaarden en mijlpalen worden vastgelegd in verhouding tot de gerealiseerde resultaten en personeelsinzet van het voorgaande werkingsjaar. Deze regeling geldt voor maximaal drie maanden vanaf de aanvang van de periode waarin de basisfinanciering wijzigt. Daarna moeten de streefwaarden en mijlpalen in het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst zijn geactualiseerd.

Dit punt treedt in werking 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 7.9.2/1, §1 van het Energiebesluit over de basistaken. De taken in punt 1° tot en met 4° worden onder meer duidelijker afgebakend.

Punt 1

////////////////////////////////////

Punt 2

Dit punt treedt in werking op 1 januari 2027.

Punt 3

Artikel 3

Punt 1

Die formule bepaalt tot op heden in paragraaf 2, tweede lid, 1° en 2° dat een energiehuis 20.000 euro per begonnen schijf van 50.000 private huishoudens krijgt en een vergoeding van 20.000 euro voor energiehuisen met een werkingsgebied van één tot vijf gemeenten, vermeerderd met 3.000 euro per bijkomende stad of gemeente die deel uitmaken van het werkingsgebied. Voor eind 2022 staat er een verhoging van 50% in het vierde lid. Voor de periode van 2023 tot 2026 staat er een verhogingsregime uitgewerkt in zowel het derde als het vierde lid, dat nog zal gelden voor de uitbetaling van de basisvergoeding van het werkingsjaar 2026.

Paragraaf 2, tweede lid, punt 2° stelt nu dat energiehuizen 40.000 euro krijgen wanneer ze één tot vijf gemeenten omvatten, met 8.000 euro per bijkomende gemeente. Dit is een verlaging ten opzichte van 2026; het deel van de basisvergoeding dat wordt bepaald door het criterium in punt 1° is hoger.

Het zesde lid bepaalt tenslotte dat het energiehuis de cofinancieringsbonus moet aanwenden om bijkomende dienstverlening in begeleiding bij collectieve renovaties te voorzien. Het VEKA stelt een kader ter beschikking waaruit de energiehuizen en gemeenten kunnen kiezen om het aanbod van het energiehuis op vlak van collectieve renovaties te versterken. De opties voor collectieve renovaties

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe om binnen de perken van de beschikbare kredieten volgende middelen ter beschikking te stellen:

(in kEUR)	2027	2028	2029	2030	2031
Totaalbedrag (incl. jaarlijkse indexering) ²⁹	14.372	14.660	14.953	15.252	15.557

Dit komt neer op een toename ten opzichte van de huidige vergoeding (2026) met **4.953 KEUR**, nadien jaarlijks vermeerderd met een indexering op basis van de gezondheidsindex, zoals voorzien voor de basisvergoeding in het Energiebesluit artikel 7.9.3/1 §6. Deze indexeringsbepaling wordt geactualiseerd aan de voorgestelde wijziging, zodat de indexering vanaf 2028 gebeurt (cfr. supra). Hoewel niet alle gemeenten aan de cofinancieringsvoorwaarden zullen voldoen, worden - veiligheidshalve - de nodigen budgetten voorzien voor een volledige benutting.

De budgetten voor deze verhoging werden in het kader van het Regeerakkoord 2024-2029 en de meest recente begrotingsopmaak als volgt voorzien:

Budget energiehuizen	B-artikel	Bedrag (in kEUR)	
(versterking basisfinanciering) Energiehuizen	4KE-WT	1.250	Huidig budget
(versterking basisfinanciering) Energiehuizen	2KB-WT	9.760	
02C Renovatiebegeleiding en advies op maat - Geïntegreerde woon- en energieloketten met versterkte basisfinanciering energiehuizen	4KE-WT	5.000	Bijkomend voorzien vanaf 2027
Totaal budget		16.010	

De subsidies worden aangerekend op de begrotingsartikels 2KB-WT (basisallocatie 1QE420) en 4KE-WT (basisallocatie 1QE462).

A.2. Het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën werd op 1 juni 2026 verkregen (ref. TM/2026001950). De Inspectie van Financiën heeft geen opmerkingen inzake wettigheid en regelmatigheid. Inzake doelmatigheid en budgettaire weerslag formuleert de Inspectie van Financiën een aantal opmerkingen. Hieronder worden de replieken op de bemerkingen van het advies van de Inspectie van Financiën weergegeven:

1. *“De Inspectie van Financiën wijst op het feit dat t.g.v. de beslissing VR dd. 14 maart 2025 (VR 2025 1403 DOC.0136-1 IGS) gemeenten tot 1 januari 2028 hebben om tot een éénloketsysteem te komen. Enkel eens dit is gebeurd kan, na een beperkte termijn waarin dit werkt, tot een evaluatie worden gekomen welke desgevallend leidt tot bijkomende taken en/of bijkomende vergoedingen. Door*

²⁹ Er wordt geen langetermijnprognose voor de gezondheidsindex vastgelegd door het Departement Financiën en Begroting. In lijn met de Vlaamse begrotingspraktijk wordt aangenomen dat de gezondheidsindex op lange termijn evolueert in lijn met de structurele inflatie. De gehanteerde structurele inflatie aanname bedraagt 2 % per jaar, wat overeenstemt met de orde van grootte die impliciet wordt gehanteerd in Vlaamse meerjarenramingen.

telkens met nieuwe initiatieven te komen welke elkaar overlappen, of mogelijks tegenspreken, riskeert een averechts effect te worden bekomen. De Inspectie van Financiën pleit er dan ook voor om zich momenteel te beperken tot het verlengen van het subsidiekader zoals van toepassing tot eind 2026, tot eind 2028. Dat zou moeten toelaten om de werking over 2028 te gebruiken als evaluatiebasis tot een eventuele aanpassing van het subsidiesysteem”.

De in deze opmerking voorgestelde timing gaat voorbij aan de dwingende redenen en de uitgebreide motivering van de voorgestelde timing:

- vanaf 1/1/2028 zijn al de gemeenten verplicht een woon- en energieloket aan te bieden. Om effectieve operationaliteit vanaf die datum te garanderen en overlap in de dienstverlening van bij de start uit te sluiten, moet *voorafgaand* een lokale overeenkomst inzake taakverdeling en financiering tussen energiehuisen en lokale besturen overeengekomen zijn. Daartoe is tijdig een duidelijk kader vanuit de Vlaamse overheid noodzakelijk. Bij de invoering van bovenvermelde verplichting wees de Inspectie van Financiën (advies KDW/2024004641) reeds op de mogelijkheid dat er zich vanaf 1/1/2028 een mogelijkheid op overlap in de dienstverlening en dubbele financiering zou kunnen voordoen. De Inspectie van Financiën benoemt nu opnieuw het risico op overlap in de dienstverlening, maar het is daarom net cruciaal om het kader vóór de inwerkingtreding van bovenvermelde verplichting aan te passen en aldus via een heldere taakverdeling overlap te vermijden.
- De doelstelling om de woon- en energieloketten te integreren werd bij de opmaak van het Regeerakkoord voorzien en het voorgestelde budget werd vanaf 2027 voorzien om de ambities inzake loketwerking en begeleiding van burgers te voorzien. Met het oog op de in deze nota toegelichte beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering inzake energie, klimaat en renovatie is het niet wenselijk deze versterking met twee jaar uit te stellen.
- De gewijzigde Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) en het bijhorende Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (BVCO) voorzien in de vijfjarige evaluatie van subsidiekaders. Het subsidiekader energiehuisen werd in 2026 aan een zeer uitgebreide beleidsevaluatie onderworpen, waarin ook de werking van de gemeentelijke loketten aan bod kwam (cfr. infra)³⁰. Het voorliggende dossier baseert zich op deze evaluatie en stelt een nieuw beleidskader voor om de beoogde opstart op 1/1/2028 goed voorbereid en krachtdadig mogelijk te maken. Het is niet werkbaar om in 2028 zowel een nieuw kader op te starten, meteen te evalueren, en op basis daarvan een beslissing te nemen over de periode vanaf 2029. Er wordt voorgesteld om de in de VCO en BVCO voorziene termijnen voor de evaluatie van subsidiekaders te respecteren.

2. *“De geopolitieke situatie is een situatie van belemmering van de aanbodszijde van fossiele brandstoffen en het doorsijpelen daarvan naar de rest van de economie (met inbegrip van prijszetting). Indien dit – zoals wordt voorgesteld in de nota VR – een impact zou hebben op de (nood aan) capaciteit inzake informeren, adviseren en begeleiden, is dit a priori reeds afgedekt in de bestaande subsidieregeling welke immers reeds in een prestatievergoedingsregeling voorziet. Daarenboven gaat deze opmerking voorbij aan het gegeven dat dergelijke nood niet evenredig verdeeld is over Vlaanderen – bepaalde wijken/regio's hebben een grotere nood (oudere huizen, sociale factoren, ...) dan andere – zodat een uniforme regeling zonder meer niet voldoende onderscheidend zal werken. Inzake dit laatste onderschrijft IF dus de aanbevelingen van de MINAraad inzake doelgroepspecifieke communicatie, evenwel met een belangrijke kanttekening: de – op korte termijn - grootste efficiëntiewinsten kunnen a priori bereikt worden door ook te voorzien in specifieke communicatie naar het gedeelte van de Vlamingen welke en de financiële*

³⁰ De beleidsevaluatie van het subsidiekader werd op 11 mei 2026 gepubliceerd en wordt als bijlage bij dit dossier gevoegd.

middelen en de inzichten/mogelijkheden hebben om de noodzakelijke renovaties snel uit te rollen. Deze doelgroep wordt in deze best niet vergeten”.

De stelling dat de capaciteit inzake informeren en adviseren afgedekt zou zijn door de prestatievergoedingsregeling kan niet worden gevolgd. De prestatievergoedingen gelden conform artikel 7.9.3/1 Energiebesluit immers voor specifieke begeleidingsvormen van burgers (inclusief een huisbezoek), en kunnen dus niet toegekend of aangewend worden voor de informerende en adviserende taken (die veelal via een loketwerking worden aangeboden). De ervaring met de energiecrisis van 2022, volgend op de Russische inval in Oekraïne, leert dat een energiecrisis leidt tot een zeer sterke stijging van de vraag naar ondersteuning. Alle energiehuizen werden hiermee geconfronteerd en lange wachtrijen leidden tot grote ontevredenheid bij burgers. Het klopt dat het type van vraag en het soort advies en de mate van benodigde begeleiding zal verschillen naargelang de doelgroep. Net daarom is een versterking van de structurele financiering van de energiehuizen nodig, zodat naast de inkomensgerichte begeleidingsvormen ook voldoende kan worden ingezet op advies m.b.t. energie voor inwoners van elke inkomenscategorie. In tegenstelling tot de prestatiegefinancierde instrumenten (MVB, energiescan, MVL en MVP) die doelgroepspecifiek zijn is de loketwerking immers beschikbaar voor iedereen (ook voor Vlamingen die wel financiële middelen hebben, maar evenzeer nood hebben aan onafhankelijk advies). Bovendien wordt geen 'uniforme regeling' opgelegd. Met respect voor de lokale autonomie laten we energiehuizen en lokale besturen overeenkomsten opmaken over taakverdeling en financiering. In functie van de lokale noden en opportuniteiten kan meer of minder ingezet worden op specifieke doelgroepen..

3. *“Wat de verwijzing naar ETS2 betreft merkt de Inspectie van Financiën op dat het de facto gaat over een taxshift waarbij, volgens de nota VR dienaangaande, een gemiddeld gezin in Vlaanderen geen gevolgen zou ondervinden (verschuiving van elektriciteitskosten naar de fossiele energiekosten, met een gemiddelde kostverschuiving van 80 euro/jaar). Ook als daar een grotere nood aan informatie of begeleiding uit zou ontstaan, zou het bestaande subsidiesysteem bij machte moeten zijn om deze bijkomende vraag op te vangen. Dit zou anders kunnen geweest zijn mocht dit gekoppeld geweest zijn aan een renovatieverplichting, maar dit laatste werd door de VR niet langer aangehouden, zodat de bewering dat deze verschuiving tot een manifeste verhoging aan informatie en begeleiding – welke niet reeds via de bestaande prestatievergoedingen zouden worden vergoed – zou leiden, niet onderbouwd is”. [...] ‘Wat de nood aan een verhoging van het renovatieritme betreft merkt IF op dat dit correct is, maar onlosmakelijk verbonden is met het bestaan van een al dan niet renovatieverplichting. Het signaal welke werd gegeven door de verplichting los te laten voor residentieel onroerend goed heeft zonder meer een impact op het renovatieritme’.*

De kostverschuiving van 80 euro per jaar waarnaar de Inspectie van Financiën verwijst, heeft uitsluitend betrekking op de Vlaamse energietaxshift, berekend voor een gezin met een standaardverbruik van elektriciteit en aardgas. De impact van het nieuwe Europese emissiehandelssysteem ETS2 is daarin niet vervat. Hoe de taxshift en ETS2 samen doorwerken in de energiefactuur, verschilt van gezin tot gezin en hangt af van de energiebronnen waarmee het gezin verwarmt en van de keuzes die het de komende jaren maakt. Samen met de nasleep van de energiecrisis zorgen deze veranderingen er hoe dan ook voor dat gezinnen met meer en nieuwe vragen zullen zitten: over hun factuur, maar evengoed over renovaties, de keuze van hun verwarmingssysteem en de ondersteuning waarop ze daarbij kunnen rekenen.

Bovendien is het evenmin correct om te stellen dat de renovatieverplichting door de Vlaamse Regering “niet langer werd aangehouden”. Hoewel het regeerakkoord voorziet om het huidige aanscherpingspad voorlopig uit te stellen en de termijn werd verlengd, blijft de renovatieverplichting als instrument van kracht. Belangrijker nog: het uitstel van het aanscherpingspad van de renovatieverplichting betekent geenszins dat de ambitie inzake renovatieritme werd losgelaten. Het

[illegible]

4. *“Wat de samenwerking met de lokale bouwsector betreft wijst de Inspectie van Financiën op twee risico’s die in deze dienen te worden afgedekt: enerzijds het gegeven dat voor grootschalige, systematische renovaties, lokale aannemers niet steeds het best geplaatst zijn, en anderzijds het gegeven dat dergelijke werkwijzen een inherent risico van belangenvermenging en/of integriteitsschendingen met zich meebrengen welke mogelijk kunnen leiden tot fraude (sociale fraude, prijsafspraken, schendingen wetgeving overheidsopdrachten, ...). De Inspectie van Financiën is dan ook van mening dat hieromtrent duidelijke regels worden geformuleerd en grondig wordt gecommuniceerd naar de lokale besturen”.*

5. *“Wat de verlenging van het subsidiekader betreft stelt IF voor niet te verlengen tot eind 2031, maar tot eind 2028 aangezien tot 2029 de energiehuizen – volgens het Energiebesluit - als DAEB worden erkend. En een eventuele verlenging daarvan afhangt van een nieuwe marktanalyse welke in 2028 dient te gebeuren”.*

////////////////////////////////////

- In de nota wordt geen “kleinschalige benadering” vooropgesteld. Er wordt integendeel beoogd om de schaalvoordelen van grotere energiehuizen (betere spreiding van coördinatiekosten, mogelijkheid om personeel te laten specialiseren in thema’s en beleidsinstrumenten, kritische massa voor initiatieven zoals groepsaankopen, grotere zichtbaarheid en bekendheid) te combineren met de nabijheid en laagdrempeligheid van het gemeentelijk niveau. Het is inderdaad de bedoeling dat energiehuizen een voldoende groot aantal huishoudens bedienen, wat in de praktijk inderdaad veelal intergemeentelijke samenwerking vereist. De stelling dat het eerder het aantal gemeenten dan het aantal huishoudens in het werkingsgebied is dat de kosten van een energiehuis bepaalt kan niet worden gevolgd: de noodzakelijke personeelsinzet is eerder afhankelijk van het aantal burgers dat hulp zoekt dan van het aantal gemeenten in het werkingsgebied. Dit vertaalt zich eveneens in de streefwaarden die veelal uitgedrukt worden “per 1000 huishoudens”. De voorgestelde vergoeding per gemeente is een correcte reflectie van de forfaitaire kost die een energiehuis heeft om de dienstverlening in elke gemeente aan te bieden.

- Het vastklikken voor de volledige periode is bedoeld om het budget niet meer te laten toenemen dan de indexering. Dit zorgt voor een stabiel financieel kader, zowel voor de Vlaamse overheid als voor de energiehuizen. In het huidige systeem kan een toename van 1 huishouden immers volstaan om in een volgende schijf van 25.000 huishoudens terecht te komen. Wijzigingen in de werkingsgebieden staan zoals toegelicht los van het vastklikken van het aantal huishoudens, waardoor het niet duidelijk is welke eventuele veranderingen op het terrein een impact zouden kunnen hebben op de berekening. Er wordt uitgebreid gemotiveerd waarom het aangewezen is huidige onevenwichten in de berekeningsmethode bij te sturen.

- ////////////////////////////////////

9. *“Wat de assumpties betreft om tot de bedragen te komen wordt opgemerkt dat de benodigde personeelsleden zeer ruim worden opgevat en opnieuw een risico van dubbelfinanciering inhouden, en dat de veronderstelling dat er in 50% van de gevallen van renovatie nood is aan begeleiding niet gestoeld is op de concrete aantallen dossiers zodat deze vandaag door de energieloketten worden behandeld. Deze bedragen en aantallen dienen onderbouwd te worden of naar beneden worden herzien”.*

10. *Inzake de bijkomende 5.000 kEUR vanaf 2027 dient te worden aangegeven vanwaar deze zullen gefinancierd worden (nota VR p. 32 – budget energiehuizen). Daarbij wordt bijkomend opgemerkt dat i.p.v. uit te gaan van een volledige benutting van cofinanciering, best wordt uitgegaan van een realistische benadering die tevens een graduele stijging inhoudt. Deze bedragen dienen bijgevolg herzien te worden.*

³¹ "Zou u ervoor kiezen om een derde partij te laten helpen bij de uitvoering van energiebesparende maatregelen, voor het volledige beheer van het proces?" Bron: Game changers en IPSOS, 2021. Leefmilieu Brussel energiepremies – Onderzoeksrapport.

A.3. Het voorwaardelijk akkoord van de minister van begroting werd op 7 juli 2026 verkregen.

- De budgettaire weerslag vanaf BO27 wordt opgevangen binnen de beschikbare begrotingskredieten en kan slechts aanleiding geven tot financiering voor zover de nodige kredieten bij de BO27 formeel worden ingeschreven en goedgekeurd door het Vlaams Parlement;
- De budgetten vanaf 2028 zijn voorwaardelijk aan de verlenging van de aanduiding van de Energiehuizen als DAEB;
- De jaarlijkse indexering van de vergoedingen kan geen aanleiding geven tot een meervraag en dient dus opgevangen worden binnen de beschikbare enveloppe;
- De vastleggingen worden pro rata (op basis van hun respectieve budgetaandeel bij de BO) verdeeld tussen de reguliere kredieten en het energiefonds
- Uiterlijk tegen BO28 gebeurt er een beleidsevaluatie over de prestatievergoedingen. Die evaluatie moet duidelijk maken hoe de prestatievergoedingen zich verhouden tot de verhoogde basisfinanciering en of bijsturing nodig is.

- Vooreerst wordt opgemerkt dat de door de minister van begroting aangehaalde onderbenutting van 4.186 keuro op de basisfinanciering in 2025 niet correct is. In 2025 was 11.010 keuro beschikbaar, waarvan 9.699 keuro werd aangewend. De effectieve onderbenutting bedroeg bijgevolg slechts 1.311 keuro.
- De budgettaire impact, inclusief indexatie zal binnen de beschikbare kredieten worden opgevangen, uiteraard zijn die onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring.
- De pro-rata verdeling van de vastleggingen tussen de reguliere kredieten en het Energiefonds heeft geen impact op het totale budgettaire engagement. Het betreft in hoofdzaak een technische verdeelsleutel tussen beide financieringsbronnen, waaraan uitvoering zal worden gegeven.
- Volgens het voorstel BVR blijft de financiering begrensd door de huidig geldende DAEB-termijn. Het opnieuw belasten van de energiehuisen met een dienst van algemeen economisch belang zal tijdig gebeuren en conform de geldende Europese regels, waaronder de uitvoering van een marktanalyse.
- In de evaluatiekalender subsidies van het VEKA is de beleidsevaluatie van Mijn VerbouwLening en van Mijn VerbouwBegeleiding voorzien in 2030. Dit gaat over de evaluatie van de beleidsinstrumenten as such. De prestatievergoedingen voor deze instrumenten en de eventuele onderbenutting of tekorten van de budgetten voor deze

instrumenten in relatie tot de verhoogde basisfinanciering zullen geëvalueerd worden tegen mei 2027.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het Algemeen Beleid inzake Personeel en Organisatieontwikkeling niet vereist is. De aanpassingen aan het beleidskader worden uitgevoerd en opgevolgd binnen de huidige personeelsbezetting die bij het VEKA voorzien is voor de energiehuizen en bij Wonen in Vlaanderen voor het IGS subsidiekader en het lokaal woonbeleid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De bijkomende opdracht die via het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2025 tot wijziging van artikel 2.9 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, werd opgelegd aan iedere Vlaamse gemeente om uiterlijk vanaf 1 januari 2028 gestructureerde basisinformatie aan te bieden over wonen en energie via een laagdrempelig geïntegreerd woon- en energieloket impliceert een impact op de lokale besturen (althans in de mate dat zij nog niet aan deze verplicht voldeden)³². Deze werd bij de toenmalige beslissing toegelicht.

Voorliggend voorstel heeft daarentegen geen rechtstreekse, aanvullende weerslag op de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten. De gemeenten kunnen er echter wel voor kiezen om zich, bovenop de bovenvermelde verplichtingen, vrijwillig te engageren tot een sterk partnerschap met het energiehuis. Dit kan zowel een nieuw engagement inhouden, als de bestending van bestaande engagementen. De gemeenten worden voor deze engagementen beloond via een stimulerend financieel kader, waarbij de extra dienstverlening die zij via de energiehuizen aangeboden krijgen steeds de gemeentelijke engagementen overstijgt. De netto impact zal dus steeds positief zijn en het gevolg van een autonome lokale keuze. Ook de versterking van de omkadering die de energiehuizen de woon- en energieloketten zal kunnen bieden met de verhoogde financiering heeft een positieve impact op de lokale besturen. Zelfs voor gemeenten die ervoor opteren zich te beperken tot de verplichte minimale dienstverlening is de impact van het voorstel dus positief. Dit werd toegelicht in hoofdstuk 2.

4. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet voorafgaand aan de finale goedkeuring het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

In het najaar van 2026 zullen de nodige wijzigingen worden doorgevoerd in het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zodat deze regelgeving in overeenstemming is met de doorgevoerde wijzigingen aan het Energiebesluit.

³² VR 2025 1403 DOC.0136-1 IGS

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de voorwaarden voor de energiehuizen, de basistaken van de energiehuizen en de vergoedingen voor de basistaken, vermeld in artikel 7.9.1, 7.9.2/1 en 7.9.3/1.
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen:

1. Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de voorwaarden voor de energiehuisen, de basistaken van de energiehuisen en de vergoedingen voor de basistaken, vermeld in artikel 7.9.1, 7.9.2/1 en 7.9.3/1.
2. Advies Inspectie Financiën.
3. Begrotingsakkoord.
4. Beleidsevaluatie subsidiekader energiehuisen.